

20 วิธี ทำปุ๋ยอินทรีย์ แบบง่ายๆ

ทำขายก็รวย

จากนักวิชาการเกษตร
ชั้นนำของประเทศ
สะอาด ปลอดภัย ไร้สารพิษ
สารเคมีปนเปื้อนร้อยละ 100

นายเกษตร มั่งคั่ง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

นายเกษตร มั่งคั่ง.

20 วิธีทำปุ๋ยอินทรีย์แบบง่ายๆ ทำขายก็รวย.--กรุงเทพฯ : ไพลิน, 2554.
112 หน้า.

1. ปุ๋ยอินทรีย์. I. ชื่อเรื่อง.

631.86

ISBN 978-616-15-0663-6

© สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ
นอกจากจะได้รับอนุญาตจาก บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

ประธานกรรมการ

พล.อ.วิชา ศิริธรรม

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ฉัตรเฉลิม เฉลิมชัยวัฒน์

ที่ปรึกษากฎหมาย

อนันต์ แยมเกษร น.บ., นศ.ม.

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

สมบัติ สุทธิจิตร

บรรณาธิการบริหาร

ลาวัณย์ เฉลิมชัยวัฒน์

บรรณาธิการต้นฉบับ

ภัทธะ ฉลาดแพทย์

กองบรรณาธิการ

สุริรัตน์ เข็นหลวง สุพรรณษา อินวงศ์

ศิริพร พงศ์สันต์วิภา

พิสูจน์อักษร

ศักดิ์ชัย บางมด ทีมวิชาการสำนักพิมพ์

ออกแบบปก

ม-ะ-จ-ง

ศิลปกรรม

Moo-wan

พิมพ์

บริษัท โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค จำกัด

จัดพิมพ์/จัดจำหน่าย

บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

81 ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 1919 โทรสาร 0 2540 1818

Website : www.pailinbooknet.com E-mail : info@pailinbooknet.com

ราคา 109 บาท

ทำปุ๋ยอินทรีย์ อย่างมืออาชีพ

ตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยนั้น เป็นประเทศหนึ่งที่มีการทำเกษตรกรรมเป็นพื้นฐานของประเทศมาอย่างยาวนาน ซึ่งได้ทำสืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ซึ่งเคล็ดลับในการทำการเกษตรให้ได้ผลผลิตดีโดยใช้หลักพึ่งพิงธรรมชาติ ก็มีการสืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ยิ่งในยุคสมัยปัจจุบันความรู้ดังกล่าว ได้ถูกพัฒนาขึ้นมา มีการใช้ความรู้ด้านต่าง ๆ มาทำให้การเกษตรนั้น เจริญก้าวหน้า ซึ่งนั่นย่อมทำให้ผลผลิตทางการเกษตรนั้นดีขึ้นด้วย

สิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการเกษตรกรรมมาอย่างยาวนาน หากว่าพูดถึงเรื่องเกษตรกรรมผู้เขียนคงจะไม่พูดถึงก็คงไม่ได้ นั่นคือ “ปุ๋ย” การเกษตรจะได้รับผลดีหรือไม่ ปุ๋ยนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยตัดสินใจในเรื่องนี้ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ กลายเป็นการเกษตรกรรมของคนไทยผูกพันอยู่กับการใช้ปุ๋ยมาเป็นเวลานานแล้ว

เรื่องของปุ๋ย ที่กว่าจะมาเป็นปุ๋ยอย่างที่เราเห็นทุกวันนี้ มันมีที่มาที่ไปอย่างยาวนาน หากว่าเรานั้นยังจำได้ ยุคหนึ่งสมัยหนึ่งได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเปลี่ยนแปลง วิธีการทำการเกษตรกรรมของคนไทย อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการปฏิวัติภาคการเกษตรของไทยให้ก้าวไปอย่างรวดเร็ว ทั้งเครื่องมือทางการเกษตรอย่าง วัว ควาย หรือเกวียน ได้ถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักรอันทันสมัยนานาชนิด

ซึ่งสิ่งเหล่านั้น หากมองในผลระยะสั้นจะเห็นว่าเครื่องจักรเหล่านั้นช่วยในการทำการเกษตรได้เป็นอย่างดี แต่หากมองในระยะยาว คนไทยเรานั้นต้องสูญเสียทั้งวิถีชีวิตในการเกษตรที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน และการทำการเกษตรสมัยใหม่นั้น มักจะนำปัญหาอื่นๆ ตามมาภายหลังด้วย เช่น เรื่องของดินที่ขาดแร่ธาตุที่เหมาะสม เรื่องของแมลงศัตรูพืชที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

นอกจากเรื่องของเครื่องจักรที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีการทำเกษตรของคนไทยแล้ว เทคโนโลยีทางการเกษตร ก็ถือว่ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงชีวิตของเกษตรกรไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งก็ถูกรอบคลุมไปในเรื่องของปุ๋ยด้วย โดยได้มีการทำปุ๋ยที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มแร่ธาตุในตัวปุ๋ย หรือที่รู้จักในชื่อ “ปุ๋ยเคมี”

ในช่วงแรกนั้น ปุ๋ยเคมีนั้นเป็นที่รู้จักและนิยมในหมู่เกษตรกรไทยเป็นอย่างมาก เพราะว่าสะดวกและมีแร่ธาตุหลักที่พืชต้องการ แต่เมื่อเวลาผ่านไปปุ๋ยเคมีก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงพิษภัยของมัน ทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่สิ่งที่ส่งผลร้ายมากที่สุดก็คงเห็นได้แก่ การที่เกษตรกรจำนวนมากต้องประสบปัญหาที่ทำกินเสื่อมโทรม ทำให้ผลผลิตนั้นด้อยคุณภาพ สุดท้ายก็เกิดภาวะการถดถอยในภาคพื้นการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพที่เลี้ยงดูคนทั้งประเทศ

ปัญหาดังกล่าว นั้นได้ถูกเริ่มแก้ไขกันอย่างจริงจังเป็นจริงเป็นจัง ซึ่งมีการใช้อยู่หลายวิธี แต่วิธีที่เป็นที่ยอมรับและให้การสนับสนุนกันมาก คือการสนับสนุนให้ใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ซึ่งมีการวิเคราะห์แล้วว่ามีความเหมาะสมทั้งในแง่ของการเกษตรระยะยาวเพราะไม่ต้องใช้เงินมากในการซื้อวัตถุดิบในการทำปุ๋ย และที่สำคัญยังเป็นการรักษาสภาพดินให้พร้อมทำการเกษตรอยู่เสมอ นั่นจึงเป็นที่มาของปุ๋ยที่ชื่อ “ปุ๋ยอินทรีย์”

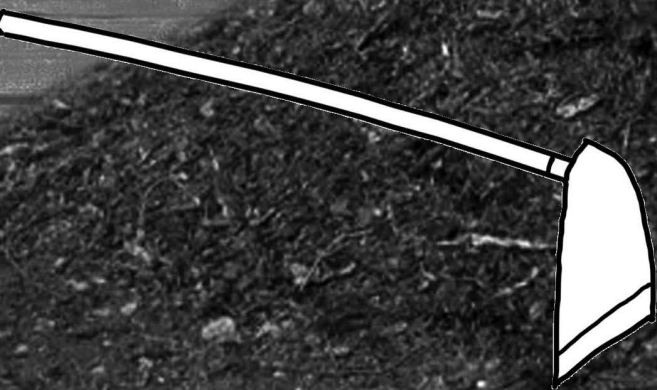
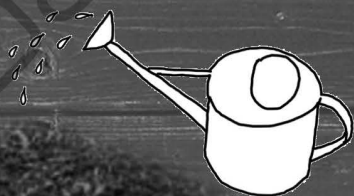
วิธีที่เป็นที่ยอมรับและให้การสนับสนุนกันมาก คือการสนับสนุนให้ใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ซึ่งมีการวิเคราะห์แล้วว่ามีความเหมาะสมทั้งในแง่ของการเกษตรระยะยาว

เป็นที่ยอมรับกันว่า ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นปุ๋ยที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรแผนใหม่ของคนไทย เป็นยุคไร้สารเคมี เป็นยุคที่การใช้ปุ๋ยเคมีเริ่มที่จะเสื่อมถอยไป เนื่องด้วยเกษตรกรเริ่มมองเห็นโทษที่ได้รับจากการใช้สารเคมี กลายเป็นว่าปุ๋ยอินทรีย์นั้น เริ่มที่จะเข้ามามีบทบาทในการเกษตรของไทยอย่างจริงจัง

ปุ๋ยอินทรีย์นั้นคืออะไร?

เชื่อว่าหลายคนนั้นคงเคยได้ยินชื่อของปุ๋ยอินทรีย์อยู่บ้างแล้ว แต่อาจจะยังไม่เข้าใจถ่องแท้ว่ามันคืออะไรกันแน่ มีประโยชน์ต่อการเกษตรกรรมอย่างไรบ้าง ผู้เขียนจะนำทุกท่านมาทำความรู้จักกับปุ๋ยอินทรีย์กัน ปุ๋ยแห่งการเกษตรสมัยใหม่นี้

ความหมายของ “ปุ๋ยอินทรีย์” คือ เป็นสารประกอบ ที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นพืชและสัตว์ รวมทั้งจุลินทรีย์บางชนิด จากนั้นนำวัตถุดิบเหล่านั้นมาผ่านกระบวนการทางธรรมชาติ จนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ

คุณสมบัติที่เรานั้นสามารถเห็นได้จากปุ๋ยอินทรีย์ก็คือ ปุ๋ยอินทรีย์นั้นจะมีส่วนอย่างมากในการช่วยปรับปรุงสภาพของดิน ทำให้ดินนั้นร่วนซุย โปร่งแสง และมีการระบายน้ำได้ดี ทำให้รากของพืชสามารถชอนไชไปหาอาหารได้เป็นอย่างดี

เรื่องราวของปุ๋ยอินทรีย์นั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นมา แต่มีการใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว หากเรายังพอจำได้การใช้มูลสัตว์หรือการใช้พืชบางชนิด มาทำเป็นปุ๋ยสำหรับพืชนั้นก็กันมาตั้งนานแล้ว ยิ่งในประเทศจีนได้

มีการใช้มูลของคนเรามารดพืช ทำเป็นปุ๋ยในการปลูกพืชชนิดต่างๆ ซึ่งมีการทำอย่างแพร่หลายในอดีต ผลผลิตที่ได้มาก็ถือว่าอยู่ในขั้นดีเลยทีเดียว

ในประเทศไทยเอง ได้เริ่มให้ความสนใจในการทำปุ๋ยจากอินทรีย์สาร ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งแนวคิดนี้เริ่มจากการที่เกษตรกรบางส่วนเริ่มเล็งเห็นว่าการใช้ปุ๋ยเคมีนั้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงอย่างมาก

คุณสมบัติที่เรานั้นสามารถเห็นได้จากปุ๋ยอินทรีย์ก็คือ ปุ๋ยอินทรีย์นั้นจะมีส่วนอย่างมากในการช่วยปรับปรุงสภาพของดิน ทำให้ดินนั้นร่วนซุย โปร่งแสง และมีการระบายน้ำได้ดี

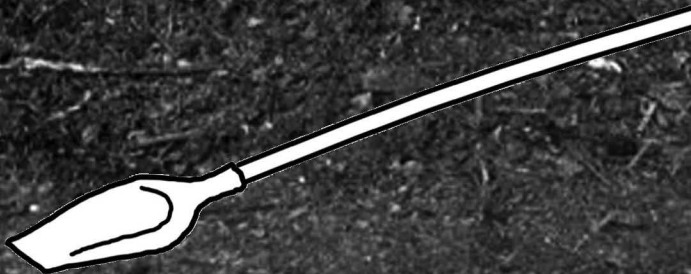
หลังจากการเก็บเกี่ยวต้องเสียเวลาและเสียเงินทองในการปรับปรุงหน้าดิน จนเป็นหนี้สินกันมาก ในปี พ.ศ. 2548 ทางภาครัฐเองก็ให้ความสำคัญกับการทำการเกษตรสมัยใหม่ที่ใช้อินทรีย์สารหรือที่รู้จักกันในสมัยนั้นว่า เป็นการทำการเกษตรอินทรีย์ มีหน่วยงานในภาครัฐมากมายได้พัฒนาในเรื่องนี้ ก่อเกิดเป็นการเกษตรแนวใหม่ที่ไร้สารเคมี

ต่อจากนั้นมาทางรัฐบาล ไม่ว่าในยุคไหนสมัยไหนก็ได้ส่งเสริมให้มีการใช้สารที่มาจากธรรมชาติ เข้ามาแทนที่ของสารเคมีต่างๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะอยู่กับธรรมชาติก็ได้เริ่มขึ้นอีกครั้ง เป็นการสานต่อวิถีชีวิตทางการเกษตรที่บรรพบุรุษของเรานั้น ทำมาเป็นแบบอย่างตั้งนานแล้ว ซึ่งเชื่อว่าจะถูกพัฒนาให้ดีกว่าของเดิมอย่างที่มีอยู่แน่นอน

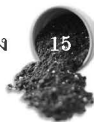
ประโยชน์ ของการเกษตรอินทรีย์

ในปัจจุบันนี้ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรไทย หันมาทำการเกษตรอินทรีย์กันมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีการอบรมให้ความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์อยู่เป็นระยะ นั่นเป็นเพราะมีการเล็งเห็นแล้วว่า การใช้ปุ๋ยหรือยากำจัดศัตรูพืชที่ทำมาจากอินทรีย์วัตถุนั้นให้ประโยชน์ที่ดีกว่า การใช้สารเคมี ซึ่งหากว่าเราจะแบ่งประโยชน์ที่มาจากการใช้เกษตรอินทรีย์นั้น อาจจะแบ่งได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อม การใช้เกษตรอินทรีย์นั้นจะเป็นการส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องนั้น มีความอุดมสมบูรณ์ เกิดความสมดุลในระบบนิเวศน์ อีกทั้งยังเป็นการรักษาเนื้อดิน ทำให้เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวเพาะปลูกได้เป็นเวลานาน ไม่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างจากการทำการเกษตร จนทำให้สัตว์เลี้ยงหรือแม้กระทั่งคนเรามีอันตรายได้

เรื่องของการปลูกพืชและสารตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร คนในยุคปัจจุบันนั้นให้ความสำคัญกันมาก ยิ่งหากว่าพืชชนิดนั้น ๆ ถูกปลูกขึ้นเพื่อที่จะนำส่งออกต่างประเทศ จะเห็นได้ชัดเจนว่าประเทศผู้รับซื้อ ต่างให้ความสำคัญกับการตรวจสอบสารพิษที่ตกค้างอยู่ในพืชผลทางการเกษตร

หากไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด พืชผลเหล่านั้นก็จะไม่ได้รับการยอมรับให้
เข้าประเทศ แต่สำหรับคนไทยแล้ว ยังให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวน้อย
เกินไป

ปัญหาเรื่องของสารพิษตกค้างในพืชผลจะหมดไปในทันทีหากเราใช้แนว
ทางเกษตรอินทรีย์ในการเพาะปลูก ทั้งตัวผู้ปลูกและผู้ซื้อไปกิน ต่างก็ได้
รับประโยชน์อย่างสูงสุด นอกจากนั้นหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตก็ไม่ต้อง
เสียเวลาในการเตรียมดินในการปลูกครั้งต่อไปมาก เพราะที่ดินนั้นอุดมสมบูรณ์
ด้วยแร่ธาตุทางธรรมชาติอยู่แล้ว

อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในสิ่งแวดล้อมไม่ต้อง
ก่อเกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งคนและสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ไม่ต้องเสี่ยงต่อสาร
พิษในการเกษตร และสุดท้ายก็จะเป็นการสร้างระบบนิเวศที่มีความสมดุล
ถือว่าการสร้างประโยชน์ให้กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ ต้องยอมรับว่าในแต่ละปีประเทศไทยนั้นต้องสูญเสียเงินตรา ไปกับการซื้อปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีต่างๆ ที่ใช้ในการเกษตรเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลตอบแทนระหว่างสิ่งที่เสียไปกับสิ่งที่ได้มานั้น เป็นเรื่องตรงกันข้าม ถือว่าเป็นการเสียผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

ปัญหาเรื่องของสารพิษตกค้างในพืชผลจะหมดไปในทันที หากเราใช้แนวทางเกษตรอินทรีย์ในการเพาะปลูก ทั้งตัวผู้ปลูกและตัวผู้ซื้อไปกิน ต่างก็ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

นั้นยังไม่รวมไปถึงความเสียหายทางด้านอื่นๆ ที่ประเทศต้องใช้งบประมาณจำนวนมากไปแก้ไข การที่เกษตรกรนั้นหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี และใช้วิธีการจัดศัตรูพืชแบบธรรมชาติมาแทนยาฆ่าแมลงนั้น ย่อมเป็นการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นไปจำนวนมาก ทำให้ลดความขาดดุลทางเศรษฐกิจของประเทศไปไม่น้อย

นอกจากนั้น ทางด้านเกษตรกรถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกไปเป็นจำนวนมาก ทั้งค่าปุ๋ยเคมี ค่ายาฆ่าแมลง และค่าอื่นๆ อีกมากมาย เมื่อต้นทุนต่ำลง ราคาสินค้าทางการเกษตรนั้นก็จะลดราคาลงตามไปด้วย แต่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น คนที่อยู่ในประเทศก็ต่างได้รับผลประโยชน์ถ้วนหน้ากัน

- รัชชัย ศุภดิษฐ์. มูลไก่อัดเม็ด เทคโนโลยีชาวบ้าน. 2542
- ปฐพีชล วายุอัคคี, ดินและปุ๋ย, พิมพ์ครั้งที่ 6, สำนักพิมพ์ฐานเกษตรกรรม, นนทบุรี
- ปรัชญา รัชมีธรรมวงศ์, จีวรวรรณ โรจนพรทิพย์. เคล็ดลับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพแบบมีอาชีพ. บริษัท สำนักพิมพ์ เพชรกระรัต จำกัด. กรุงเทพฯ
- รองศาสตราจารย์มุกดา สุขสวัสดิ์. ปุ๋ยอินทรีย์. สำนักพิมพ์บ้านและสวน. กรุงเทพฯ. 2547
- เอกสารคำแนะนำ กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
สูตรการทำปุ๋ยคอกหมัก

เว็บไซต์

- www.doae.go.th/LIBRARY/html/detail/tree/12.html
- www.ismed.or.th/SME2/src/bin/controller.php?view=knowledgeInsite.KnowledgesDetail&p=&nid=&sid=51&id=330&left=54&right=55&level=3&lv1=3
- www.opsmoac.go.th/article_attach/000002.pdf
- www.rakbankerd.com/agriculture/page.php?id=726&s=tblrice
- www.thaigreenagro.com
- <http://gotoknow.org/blog/a-sufficiency/205939>
- <http://koykoy.igetweb.com/?mo=3&art=444114>

